

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агрономічний факультет

Кафедра технологій у рослинництві

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В. о. декана агрономічного факультету
Тетяна КЛИМЕНКО
_____ 09 _____ 2023 року

**Робоча програма дисципліни
„Загальне овочівництво”**

галузь знань
спеціальність
освітній ступінь
вид дисципліни
мова навчання

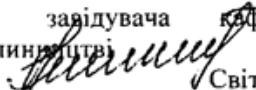
20 «Аграрні науки і продовольство»
203 «Садівництво, плодовоовочівництво та
виноградарство»
бакалавр
обов’язкова
українська

Пролонговано : на 2024/2025 н. р., протокол засідання кафедри №__ від «__» _____ 2024 р.
_____ «__» _____ 2024 р.
підпис ППБ
на 2025/2026 н. р., протокол засідання кафедри №_____ від «__» _____ 2025 р.
_____ «__» _____ 2025 р.
підпис ППБ
на 2026/2027 н. р., протокол засідання кафедри №_____ від «__» _____ 2026 р.
_____ «__» _____ 2026 р.
підпис ППБ
на 2027/2028 н. р., протокол засідання кафедри №_____ від «__» _____ 2027 р.
_____ «__» _____ 2027 р.
підпис ППБ

Розробник: кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технологій у рослинництві,
Юрій Руденко.

УХВАЛЕНО

В.о. завідувача кафедри технологій у
рослинництві

 Світлана СТОЛЯР

Протокол № 3 від «11» 09 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Садівництво та
виноградарство»

 Наталія ПЕЛЕХАТА

«01» 09 2023 р.

1. Мета навчальної дисципліни.

Загальне овочівництво, як наукова дисципліна вивчає походження та біологічні особливості овочевих рослин, їх відношення до комплексу факторів навколишнього середовища, загальні технологічні прийоми вирощування, будову та прийоми експлуатації культиваційних споруд, і на основі цих знань будується комплексна система технологічних процесів та прийомів, які забезпечують отримання високих, сталих урожаїв екологічно чистих овочів з мінімальними матеріальними витратами.

Обов'язковим є врахування не лише видових, але й сортових особливостей рослин, обов'язкове застосування інтенсивних та індустриальних енергоощадних та адаптивних технологій виробництва овочів.

Метою вивчення дисципліни «Загальне овочівництво» є набуття студентами знань та навичок виконання основних операцій щодо посіву насіння й висаджуванні розсади та саджанців овочевих культур, догляду за рослинами та збиранні, післязбиральній доробці збиранні і переробці врожаю овочевих культур.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	нормативна
Модулів – 1	Спеціальність 203 «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		3-й
Індивідуальне завдання (алгоритм і програма)		Семестр
Загальна кількість годин – 150		6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійна робота студента: – 6	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції
		24
		Практичні, семінарські
		36
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		90
		Індивідуальні завдання:
		-
Навчальна практика		
30		
Вид контролю:		
іспит		

3. Результати вивчення дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- стан і перспективи розвитку овочівництва;
- харчову цінність і народногосподарське значення овочів, методи виробництва овочевої продукції;
- біологічні основи овочівництва;
- основні технологічні прийоми вирощування овочевих культур;
- будову, призначення, агрофізичні властивості культивацийних споруд, основи їх експлуатації;
- технологію основного та передпосівного обробітку ґрунту;
- технологію вирощування овочевої розсади;
- видову і сортову технологію вирощування овочевих культур у відкритому і захищеному ґрунті.

уміти:

- визначати овочеві культури по насінню та сходах;
- проводити основний та передпосівний обробіток ґрунту, передпосівну підготовку насіння, сівбу та садіння овочевих культур;
- грамотно будувати овочеві сівозміни та систему удобрення овочевих рослин;
- експлуатувати споруди закритого ґрунту та вирощувати овочеву розсаду;
- грамотно застосовувати технологічні, хімічні і біологічні методи та засоби захисту овочевих рослин від бур'янів, шкідників та хвороб;
- вирощувати екологічно чисту овочеву продукцію у відкритому і захищеному ґрунті.

4. Очікувані результати проходження навчальної практики

Шифр	Результат навчання
PH7	Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених освітньою програмою.
PH8	Володіти методами опрацювання даних у садівництві і виноградарстві.
PH10	Аналізувати та інтегрувати знання в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі садівництва та виноградарства.
PH17	Володіти знаннями і навичками, необхідними для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.

5. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами

Компетентності	Програмні результати навчання			
	PH7	PH8	PH10	PH17
ЗК6				+
СК4	+			
СК5				+
СК8			+	

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів плодових, овочевих рослин і винограду для розв'язання виробничих технологічних задач, у тому числі для їх зберігання і переробки.

СК5. Здатність оцінювати, інтерпретувати і синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузі садівництва та виноградарства.

СК 08. Здатність використовувати факти і досвід новітніх сучасних досягнень у садівництві і

виноградарстві.

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Лекції	0,5	12	6
Практичні заняття	1	18	18
Самостійна робота	2	10	20
Модульна контрольна робота	16	1	16
Разом:			60

На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20 % від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

7. Засоби діагностики результатів навчання та форми поточного й підсумкового контролю

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену у формі тестування або письмових відповідей на 3 питання, що охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо. Підсумкове завдання має теоретичне та практичне спрямування, передбачає вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяє діагностувати рівень підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Студент не може бути допущений до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 36 балів. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової перевірки успішності, дорівнює 60.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих студентом у випадку складання екзамену, дорівнює 24. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на екзамені – 40.

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за відповіді на тестові питання, що округлені до цілого числа.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час екзамену та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

8. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. (М 1) Овочівництво відкритого і закритого ґрунту.

Змістовий модуль 1 (ЗМ1). Біологічні основи овочівництва.

Тема 1. (Т 1) Вступ до загального овочівництва.

Тема 2. (Т 2) Біологічна характеристика овочевих рослин.

Тема 3. (Т 3) Вимоги овочевих рослин до умов навколишнього середовища і їх оптимізація у відкритому і захищеному ґрунті.

Тема 4. (Т 4) Насіння та сівба овочевих культур.

Тема 5. (Т 5) Загальні прийоми догляду за овочевими культурами.

Змістовний модуль 2 (ЗМ 2). Технологічні заходи вирощування овочевих рослин у відкритому і закритому ґрунті.

Тема 6. (Т 6) Сучасні інтенсивні та індустриальні технології в овочівництві.

Тема 7. (Т 7) Головні вимоги технологій вирощування овочевих культур у відкритому ґрунті.
Тема 8. (Т 8) Головні вимоги технологій вирощування овочевих культур у закритому ґрунті.
Тема 9. (Т 9) Умови та способи вирощування грибів.
Тема 10. (Т 10) Методи зберігання та способи переробки продукції овочевих культур.
Тема 11. (Т 11) Механізація овочівництва відкритого ґрунту.
Тема 12. (Т 12) Механізація та автоматизація овочівництва закритого ґрунту.

9. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
МОДУЛЬ 1. ОВОЧІВНИЦТВО ВІДКРИТОГО І ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ.			
<i>Змістовий модуль 1. (ЗМ 1). Біологічні основи овочівництва.</i>			
1.	Т 1. Вступ до овочівництва.	2	-
2.	Т 2. Біологічна характеристика овочевих рослин.	2	-
3.	Т 3. Вимоги овочевих рослин до умов навколишнього середовища і їх оптимізація у відкритому і захищеному ґрунті.	2	-
4.	Т 4. Насіння та сівба овочевих культур.	2	-
5.	Т. 5. Загальні прийоми догляду за овочевими культурами.	2	-
Разом за ЗМ 1		10	-
<i>Змістовий модуль 2. Технологічні заходи вирощування овочевих рослин у відкритому і закритому ґрунті.</i>			
6.	Т 6. Сучасні інтенсивні та індустріальні технології в овочівництві.	2	-
7.	Т 7. Головні вимоги технологій вирощування овочевих культур у відкритому ґрунті.	2	-
8.	Т 8. Головні вимоги технологій вирощування овочевих культур у закритому ґрунті.	2	-
9.	Т 9. Умови та способи вирощування грибів.	2	-
10.	Т 10. Методи зберігання та способи переробки продукції овочевих культур.	2	-
11.	Т 11. Механізація овочівництва відкритого ґрунту.	2	-
12.	Т 12. Механізація та автоматизація овочівництва закритого ґрунту.	2	-
Разом за ЗМ 3		14	-
Разом за модуль 1		24	-

2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1. ОВОЧІВНИЦТВО ВІДКРИТОГО І ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ.			
<i>Змістовий модуль 1. (ЗМ 1). Біологічні основи овочівництва.</i>			
1.	Класифікація овочевих рослин.	2	-
2.	Загальна характеристика овочевих культур та їх групування за господарськими ознаками і біологічними особливостями	2	-
3.	Характеристика насіння і вегетативних органів розмноження овочевих культур.	2	-
4.	Визначення посівних якостей насінневого матеріалу, посівної придатності та встановлення норми висіву насіння	2	-
Разом за ЗМ 1		8	-
<i>Змістовий модуль 2. Технологічні заходи вирощування овочевих рослин у відкритому і закритому ґрунті.</i>			
1.	Допосівна підготовка насіння овочевих культур	2	-
2.	Підготовка посадкового матеріалу та розсади овочевих культур до висадки у відкритий ґрунт.	2	-
3.	Встановлення строків, способів і схем сівби та садіння овочевих культур.	2	-
4.	Визначення оптимальних площ живлення і густоти стояння рослин за різними схемами посіву.	2	-
5.	Визначення овочевих культур по сходах і першому справжньому листку.	2	-
6.	Особливості росту і розвитку овочевих культур. Визначення фаз розвитку рослин овочевих культур.	2	-
7.	Вимоги овочевих культур до умов навколишнього середовища.	2	-
8.	Методи регулювання оптимальних умов росту і розвитку овочевих культур в умовах закритого ґрунту.	2	-
9.	Види сільськогосподарської техніки для вирощування овочів у відкритому ґрунті.	6	-
10.	Сільськогосподарська техніка та агрегати для вирощування овочів у спорудах закритого ґрунту.	6	-
Разом за ЗМ 3		28	-
Разом		36	-

11. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1. ОВОЧІВНИЦТВО ВІДКРИТОГО І ЗАКРИТОГО ГРУНТУ.			
<i>Змістовий модуль 1. (ЗМ 1). Біологічні основи овочівництва.</i>			
1.	Біологічна характеристика та інтенсивна технологія вирощування ранньої білоголової капусти.	2	-
2.	Біологічна характеристика та інтенсивна технологія вирощування середньостиглої капусти.	2	-
3.	Біологічна характеристика та інтенсивна технологія вирощування пізньої білоголової капусти розсадним методом.	3	-
4.	Біологічна характеристика та астраханська технологія вирощування пізньої білоголової капусти безрозсадним методом.	3	-
5.	Біологічна характеристика та технологія вирощування цвітної капусти.	3	-
6.	Біологічна характеристика та технологія впрошування червоноголової капусти.	3	-
7.	Біологічна характеристика та астраханська технологія вирощування помідорів.	3	-
8.	Біологічна характеристика та інтенсивна технологія вирощування гіркого та солодкого перцю.	3	-
9.	Біологічна характеристика та інтенсивна технологія вирощування баклажанів.	4	-
10.	Біологічна характеристика та технологія вирощування огірків розсадною культурою.	4	-
Разом за ЗМ 1.		30	-
11.	Біологічна характеристика та інтенсивна технологія вирощування огірків безрозсадною культурою.	2	-
12.	Біологічна характеристика та технологія вирощування кабачків.	2	-
13.	Біологічна характеристика та технологія вирощування патисонів.	2	-
14.	Біологічна характеристика та технологія вирощування ріпчастої цибулі однорічною культурою з насіння.	2	-
15.	Біологічна характеристика та технологія вирощування ріпчастої цибулі розсадним методом.	2	-
16.	Біологічна характеристика; ріпчастої цибулі, технологія вирощування і зберігання - сіянки.	2	-
17.	Біологічна характеристика та технологія вирощування ріпчастої цибулі дворічною культурою з сіянки.	2	-
18.	Біологічна характеристика та технологія впрошування стрілкуючого озимого часнику.	2	-
19.	Біологічна характеристика та технологія вирощування озимого нестрілкуючого часнику.	2	-
20.	Біологічна характеристика та інтенсивна технологія вирощування моркви.	2	-
21.	Біологічна характеристика та інтенсивна технологія вирощування петрушки.	2	-
22.	Біологічна характеристика та інтенсивна технологія вирощування столового буряка.	2	-

23.	Біологічна характеристика та технологія вирощування редиски.	2	-
24.	Біологічна характеристика та технологія вирощування літньої і зимової редьки.	2	-
25.	Біологічна характеристика та технологія вирощування селери.	2	-
26.	Біологічна характеристика та технологія вирощування цибулі-ботуна.	2	-
27.	Біологічна характеристика та технологія вирощування салату та кропу.	2	-
28.	Біологічна характеристика та технологія вирощування щавлю.	2	-
29.	Біологічна характеристика та технологія вирощування хрину.	4	-
30.	Біологічна характеристика та технологій вирощування катрану.	4	-
31.	Біологічна характеристика та технологія вирощування ревіню.	4	-
32.	Біологічна характеристика та технологія вирощування твердокорих гарбузів.	4	-
33.	Склад агрегатів та сільськогосподарські машини для вирощування овочів відкритого ґрунту.	4	
34.	Сільськогосподарські машини та обладнання для вирощування овочів у спорудах закритого гру нуту.	4	
	Разом за ЗМ 2	60	-
	Разом	90	

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Лекційні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, і передбачають використання презентацій. Лабораторні заняття проводяться у лабораторіях кафедри.

При проведенні лабораторних занять передбачається використання необхідного наочного забезпечення (рамка для обліку бур'янів, бур, сита, гербарії рослин та насіння бур'янів тощо), вирішення ситуаційних завдань, розв'язання виробничих ситуацій, дискусійне обговорення проблемних питань, тестовий контроль.

При проведенні занять використовуються наступні ТЗН:

- мультимедійна установка;
- друковані роздаткові матеріали;
- комп'ютерна програма *My Test* для проведення модульного контролю.

Метод навчання: при вивченні дисципліни «Загальне овочівництво» передбачено проведення:

- лекцій. За структурою заплановані лекції можливо поділити на вступні, тематичні, заключні, оглядові, установчі. Для проведення лекцій планується використання мультимедійного комплексу для наочного відображення представленого матеріалу;
- практичних занять. На практичних заняттях планується засвоєння практичних навичок технологій вирощування овочевих культур, складання сівозмін та розробки системи обробітку ґрунту;
- самостійної роботи. Проводитися з використанням різноманітних дидактичних методів навчання.

14. Рекомендована література

Основна

1. Лихацький В.І. Улянич О.І., Гордій М.В., Ковтунюк З.І., Слободяник Г.Я., Щетина С.В., Тернавський А.Г., Накльока О.П., Кецкало В.В. Овочівництво (практикум). Вінниця: Т.Д. Едельвейс, 2012. 457 с.
2. Вдовенко С.А. Овочівництво захищеного ґрунту. Практикум: Навч. посіб./С.А. Вдовенко, В.М. Чернецький, О.І. Улянич та ін. - Вінниця.- 2017.- 136с.
3. Іваненко П.П., Приліпка О.В. Закритий ґрунт. К.: Урожай, 2001. 356 с
4. Белогубова Е.Н., Васильев А.М., Гиль А.С., Пашковский А.И. и др. Современное овощеводство закрытого и открытого грунта. Киев: Киевская правда, 2013. 527 с.
5. Приліпка О.В. Тепличне овочівництво. Київ: Урожай, 2002. 255 с.
6. Улянич О.І. Зеленні і пряносмакові овочеві культури. Київ: Дія, 2006. 186 с.
7. Акатов А.К. и др.. Защита растений от болезней в теплицах (справочник). - М.: Тов. научнѣх зданий КМК, 2002. - 464 с.
8. Гіль Л.С. Сучасні технології овочівництва закритого і відкритого ґрунту. Ч. 1. Закритий ґрунт. Навчальний посібник /Л.С. Гіль, А.І. Пашковський, Л.Т. Сулима. - Вінниця: Нова Книга, 2008. - 367 с.

Допоміжна

1. Барабаш О.Ю. Овочівництво. К.: Вища школа, 1994. 362 с.
2. Сич З.Д., Сич І.М. Гармонія овочевої краси та користі. Київ : Арістей, 2005. 190 с.
3. Дереча О.А. Природоохоронна технологія вирощування овочевих культур у відкритому ґрунті зони північного Лісостепу і Полісся України: Навчальний посібник. Житомир: Полісся, 2003. 208 с.
4. Дидів О.Й. Капустяні овочеві культури. Львів, 2008. 100 с.
5. Барабаш О.Ю., Семенчук П.С. Довідник овочівника. 2-ге вид., доповн. І переробл. –Львів:

Каменяр, 1985. 208 с.

6. Барабаш О.Ю., Тараненко Л.К., Сич З.Д. Біологічні основи овочівництва. Київ: Арістей, 2005. 341 с.
7. Барабаш О.Ю., Гутиря С.Т. Зеленні овочеві культури. Київ : Вища школа, 2006. 86 с.
8. Болезни и вредители овощных культур. Київ: Юнвест Медиа, 2008. 256 с.
9. Довідник овочівника Степу України / Г.І. Латюк, Л.М. Попова, П.С. Тихонов, Б.С. Ангел, С.П. Максимов, Л.М. Сапожникова, Ю.Є. Клечковський. Одеса: ВМВ, 2010. 470 с.
10. Капустные растения: Практический справочник овощевода. Київ : Юнвест Медиа, 2009. 256 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо):

–Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/>, 10014, м. Житомир, Новий бульвар, (0412) 37-84-33),

–Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbu.gov.ua/>, Київ, просп. Голосіївський, 3 +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек.

2. Онлайн-бібліотеки: Інституту захисту рослин Національної академії аграрних наук України: <http://www.ipp.gov.ua/>; веб-сторінка кафедри захисту рослин (http://www.znau.edu.ua/agronomichesk/kaf_zah_rosl/) та інші онлайн-бібліотеки.

3. Інституційний репозитарій Поліського національного університету (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).